

JORNADES EUROPEES DEL PATRIMONI 2009

JEP'09 A SABADELL

DEL 24 AL 27 DE SETEMBRE

Redescobreix el teu patrimoni

LA MURALLA MEDIEVAL I L'ANTIC CASAL DE L'ESTUDI

C. de Gràcia, 2 (cantonada amb el carrer d'en Rosa)

Els anys 2001 i 2002 es va dur a terme l'estudi arqueològic i històric d'aquest edifici sota la direcció de Gemma Caballé i José Antonio Cantos (Arqueociència Serveis Culturals). Aquesta intervenció arqueològica i estudi patrimonial varen permetre documentar i mostrar diversos elements amb valor patrimonial.

PANY DE MURALLA (segle XIV)

“Com la vila de Sabadell... per tal com es murada e valleyada e prou fort e defensable e un dels pus notables lochs de tot Vallés...”

(AHS, Fons municipal, Defensa, còpia d'un document de 1374)

La vila medieval de Sabadell, entre els segles XIV i XV, estava protegida per una muralla i un fossat defensius. A l'interior de l'establiment es conserva en un estat excepcional un pany d'aquesta muralla baixmedieval, el qual fa més de 10 metres de llargada i 4,5 metres d'alçada vista.

Aquesta construcció defensiva té una base de pedra d'uns 2 metres d'alçada i a sobre un parament de tàpia, amb un acabat arrebossat (avui desaparegut) i sobre el qual calia fer-hi tasques de manteniment de forma regular.

Els sondejos arqueològics que s'hi varen fer al subsòl, l'any 2002, van permetre documentar, a una fondària de 2,5 m, les restes de la fonamentació d'una possible bestorre defensiva del segle XIV, i també una part del fossat, folrat en part per un parament de còdols. Aquestes restes es conserven degudament cobertes i tapades.

Davant d'aquesta part de la muralla, a l'altra banda de l'actual carrer de Gràcia, hi havia l'antic barri de la Borromera, citat en documents des del segle XII. Al costat meridional s'aixecava una de les portes de la muralla, el portal d'en Salvany, el qual va ser enderrocat en el segle XVIII.

L'ESTUDI (1599-1602)

L'any 1599, el Consell de la Vila de Sabadell acordà "*fer un estudi al vall (fossat) que és qui surt per lo Portal d'en Arús, a mà dreta*". Era una escola de primeres lletres.

L'edifici es va construir entre els anys 1599-1602: era de cos rectangular, es va aixecar damunt del fossat, a tocar de la muralla, i al sòl de l'establiment es conserven els marxapeus de l'entrada original i el fonament de l'antiga façana sud. A fora hi havia la placeta i la font de l'Estudi, espais avui desapareguts.

La llinda amb l'escut de la vila i amb la data de 1602 que ara hi ha a la façana del carrer de Gràcia, al primer pis, estava originalment damunt la porta d'entrada per la placeta de l'Estudi (actual carrer de la Rosa). A la part baixa d'aquesta mateixa façana s'hi conserven alguns carreus de les cantoneres originals de l'edifici antic.

Aquest edifici acollia funcions diverses, a més de la d'escola, i fou utilitzat com a pallol i presó. Entre la primeria del segle XVIII i fins al 1867, aquí s'hi reunia el Consell de la Vila o Comú; aleshores l'edifici ja havia estat ampliat i transformat.

Caballé, G. i Cantos, J. A. (2003): "L'evolució històrica del Casal de l'Estudi de Sabadell: de zona exterior de muralla al Casa Consistorial, fins al seu ús privat". *Arraona Revista d'Història Local*, 27. Sabadell: Ajuntament de Sabadell, p. 164 i s.